

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
इंद्रप्रस्थ न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, वर्धा

वर्ग : बी.ए. प्रथम सत्र

विषय : मराठी

प्रश्नप्रतिका

१. खालीलपैकी 'अ' गट व 'ब' गटातील कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे लिहा.

८

‘अ’ गट

‘सरकारने बहुजन समाजाच्या शिक्षणाची हेळसांड करू नये,’ जोतीराव फुले यांच्या विधानावर सविस्तर लेखन करा.

किंवा

मानवी प्रगती करिता कोणकोणत्या बाबींची गरज राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांनी सांगितले आहे.

‘ब’ गट

मानसाच्या कोणकोणत्या प्रवृत्ती स्वामी विवेकानंदानी सांगितल्या त्या प्रवृत्ती विषयी सविस्तर लिहा.

८

किंवा

आघाडीवर बंदुकीची गोळी लागून मरण आलेले बरे— असे शिवरामला का वाटले? हे ‘कोकराची कथा’ या कथेच्या आधारे सविस्तर लिहा.

२. खालीलपैकी 'अ' गट व 'ब' गटातील कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे लिहा.

‘अ’ गट

‘भंगू दे काठिण्य माझे’ ही कविता म्हणजे बा.सी.मर्ढेकरांचे पसायदान होय’ या विधानावर सविस्तर लिहा.

किंवा

‘चार शब्द’ या कवितेचे रसग्रहण करा.

८

‘ब’ गट

‘घणु वाजे घुणघुणा’ या कवितेचे आशय सौंदर्य सविस्तर लिहा.

किंवा

निसर्ग व मानवी जीवन यातील साम्य ‘दंवाचे थेंब’ या कवितेद्वारे कवी केशवसुत यांनी कसे दाखवून दिले ते सविस्तर लिहा.

८

३. खालीलपैकी कोणत्याही एका गटातील सर्व प्रश्न सोडवा.

१६

‘अ’ गट

१. पत्र लेखनाचे महत्त्व विशद करा.

२. 'व्यावहारिक अभ्यासक्रमाची गरज' याविषयी चर्चा करा.
३. भाषेला व्यापक संदर्भ कसा असतो? स्पष्ट करा.
४. व्यवहाराच्या अग्रक्रमाचे महत्त्व सांगा.

किंवा

'ब' गट

१. आधुनिक युगात भाषांतराचे महत्त्व स्पष्ट करा.
२. शुद्ध लेखनाची व्यावहारिकता समजावून सांगा.
३. हेतूमूलकता हे मूलतत्त्व स्पष्ट करा.
४. संवाद व्यवहारातील 'समग्रता' स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही एका गटातील सर्व प्रश्न सोडवा.

१६

'अ' गट

१. आंधळा मागतो एक डोळा, देव देतो दोन डोळे' या म्हणीचा सर्व उलगडून दाखवा.
२. 'घर पहावे बांधून व लग्न पहावे करून' या वाक्प्रचारचे स्पष्टीकरण लिहा.
३. अनाथ आश्रमातील भेटीचे अनुभव कथन करा.
४. गावातील 'डॉक्टर' सोबतचा संवाद लिहा.

किंवा

१. 'कुन्हाडीचा दांडा गोतास का' या म्हणीचा अर्थ स्पष्ट करा.
२. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे पूर्ण नाव सांगा.
३. 'पाणी' या शब्दाचे समानार्थी चार शब्द लिहा.
४. गावातील 'सरपंच' सोबतचा संवाद लिहा.

५. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

१६

१. 'असंगाशी संग प्राणाशी गाठ' या म्हणीचा अर्थ लिहा.
२. तुम्हास माहित असलेले कोणतेही चार सुविचार लिहा.
३. संवाद म्हणजे काय?
४. कार्यालयीन कामकाजात भाषेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
५. पकडा पकडा हे शब्द ऐकून शिवराय का घाबरतो?
६. 'कावळ्याचे ओरडणे' शुभशकुनाचे का मानले जाते?
७. 'धैर्य दे अन् नम्रता दे' या मर्ढेकरांच्या मागण्याचे स्पष्टीकरण लिहा.